

ANDMEKAITSE INSPEKTSIOON

Lp Martin Ojase
Tehno Turg-T OÜ
martin@tehnotur.ee

Teie 26.07.2024 nr

Meie 29.08.2024 nr 2.2-9/24/1929-2

Vastus selgitustaotlusele

Andmekaitse Inspeksioon (AKI) sai Teie pöördumise, milles kirjutate:

Mõistan, et on suvi ja puhkuste aeg, aga mul on üks hästi oluline teema, mis vajab kiiret lahendust ja vastuseid. Tutvusin ka "[Juhend kaamerate kasutamise kohta](#)" - mõistan ülevõtte olukorda, kuid konkreetset vastust, et kas, kuidas, millal ja kes kehakaameraid saaks oma tööks kasutada ei leidnud. Nimelt 1. juulist 2024 jõustus uus turvaseadus, kus turvateenistujatel tekkis õigus kasutada jõudu, õigus tegutseda ka väljaspool turvaobjekti jms. On väga oluline, et nii tavakodanike, kui ka turvatöötajate (vms töötajate) elu ei oleks ohus. Kehakaamerad on ühed olulised abivahendid, mis aitavad intsidente vähendada või hilisemate vaidluste/tõendamiste korral. Hetkel on mul teada ümmarguselt, et "kehakaamerad ei ole keelatud, aga samas pole ka lubatud!?". Kuidas seda kõige lihtsamini mulle arusaadavaks teha ja mõista? Ja peamine, mis mina teha saan ja kus ma info saan, et nii era kui ka avaliku sektori asutustele õiget infot jagada? Kui vaja, siis võin kirjeldada mõnda sündmust, mis ehk olukorda ilmestab ja aitab teemat tõstatada ja küsimustele paremini vastata.

Andmekaitse Inspeksioon mõistab, miks sellised kaamerad võiksid teatud juhtudel abiks olla, kuid siinkohal peame siiski selgitama, et nende kaamerate kasutamiseks peab olema konkreetne õiguslik alus. Korrakaitseasutuste kaamerate kasutamise õiguslik alus tuleneb seadusest, mistõttu tavakodanikke puudutavaid juhtumeid samastada õiguslikult ei saa. Eraelu puutumatus on põhiseaduslik õigus ja seda võib piirata ainult seadusega (PS § 26). Kaamerate kasutamine saab olla õigustatud vaid siis kui selleks esineb seaduses sätestatud õiguslik alus.

Selgitame, et isikuandmete kaitse üldmääruse (IKÜM) art 5 lg 1 p a sätestab, et isikuandmete töötlemine peab olema seaduslik ja andmesubjektile läbipaistev; samuti tohib isikuandmeid koguda üksnes kindlaksmääratud õiguspärastel eesmärkidel (art 5 lg 1 p b) ning koguda tuleb eesmärgi seisukohalt võimalikult vähe andmeid (art 5 lg 1 p c). Isikuandmete töötlemise õiguslike aluste loetelu on sätestatud artiklis 6. **Seda, millisel õiguslikul alusel ja eesmärgil andmetöötlust läbi viiakse, peab IKÜM art 5 lg 2 kohaselt selgitama ja tõendama iga konkreetne andmetöötaja, kes soovib neid kaameraid kasutada, ise, mitte Andmekaitse Inspeksioon.**

Vastuseks Teie küsimusele saamegi öelda, et kui alus andmetöötluseks puudub, siis andmeid töödelda ei tohi. Igaks juhuks ei tohi samuti andmeid töödelda. Kaamerate kasutamine ei ole eesmärgipärane ning minimaalsuse nõudeid järgiv kui kogutakse massiliselt isikuandmeid eesmärgiga tuvastada õigusrikkumine, mis võib olla tulevikus tekib või tõendada midagi, mis ehk tõendamist ei vajagi (ehk siis sisuliselt toimuks igaks juhuks andmete töötlemine, sh kogumine). Igal juhul tuleb andmetöötajal enne andmetöötlust kaaluda vähemriivavamaid viise eesmärgi saavutamiseks kui seda on kehakaamera kasutamine. Kehakaamerad ei ole universaalne võluvits

kõikide võimalike eettulevate probleemide lahendamiseks, mistõttu peabki andmetöötlejal olema analüüsitud, miks ilma ei saa.

Siinkohal saabki järeldada, et selliste kaamerate kasutamist saaks kaaluda vaid siis kui selleks on õiguslik alus.

Igal juhul, kui isik, kes jääb kaamera vaatevälja, saab (peab saama) oma taotlusega pöörduda andmetöötleja ehk siis salvestaja poole (Loe õigustest täpsemalt meie [kodulehelt](#) rubriigist Eraelu kaitse – Inimese õigused). Andmetöötleja peab isiku pöördumisele vastama ühe kuu jooksul, muuhulgas ongi näiteks andmetöötlejal kohustus selgitada, millisel alusel toimub andmetöötlus.

Valvekaamerate kasutamist on inspeksioon selgitanud ka [kaamerate kasutamise juhendi](#) 6. peatükis¹. Veel saab lugeda videovalve kohta [Videovalve korraldajale | Andmekaitse Inspeksioon \(aki.ee\)](#). Veebilehel on muuhulgas kirjeldatud põhjalikumalt, millised eeldused on kaamerate kasutamisel (andmekaitsetingimused, korrektne teavitussilt jne).

Lisaks soovitame konsulteerida Eesti Turvaettevõtete Liiduga ja arutada tõusetunud küsimusi, kas ja kuidas teised ettevõtjad sellise olukorra lahendanud on.

Loodan, et minu selgitustest on abi.

Lugupidamisega

Liina Kroonberg
jurist-konsultant
peadirektori volitusel

¹ https://www.aki.ee/sites/default/files/dokumendid/kaamerate_juhend_10.11.2021.pdf